

امام خمینی (س)

و سیاست خارجی

قسمت اول

۱- صدور انقلاب

امام در این ارتباط ابعاد گوناگونی را تبیین نموده‌اند. از آن جمله در زمینه رابطه با دولتها می‌فرمایند:

«اسلام در بُعد سیاسی، کشورها را در همه زمینه‌ها، بدون تشبث به دروغ و خدعه و توطئه‌های فریبنده، به اداره و نمشیت حکومت سالم هدایت می‌کند و روابط را با کشورهای دیگری که به زیست مسالمت‌آمیز و خارج از ظلم و ستمکاری متعهد هستند، محکم و برادرانه می‌کند.» (۶۴/۵/۲۵)

و در همین رابطه پیرامون رابطه با ملت‌ها اینگونه تأکید می‌نمایند:

«ما باید در ارتباط با مردم جهان و رسیدگی به مشکلات و مسائل مسلمانان و حمایت از مبارزان و گرسنگان و محرومان با تمام وجود تلاش نمائیم و این را باید از اصول سیاست خارجی خود بدانیم.»

ما اعلام می‌کنیم که جمهوری اسلامی ایران برای همیشه، حامی و پناهگاه مسلمانان آزاده جهان است و کشور ایران به عنوان یک دژ نظامی و آسیب‌ناپذیر نیاز سربازان اسلام را تأمین و آنان را به مانی عقیدتی و تربیتی اسلام و همچنین به اصول و روشهای مبارزه علیه نظامهای کفر و شرک آشنا می‌سازد.»

(۶۷/۱/۲۹)

روی دیگر این سکه، نحوه برخورد

کیفیت مبارزه و هم در انگیزه انقلاب و قیام.»

(از مبانی سیاسی امام خمینی «س») پرواضح است که نظام منبسط از چنین انقلابی، باید سیاستها و خط مشی‌های متفاوت و جدای از سیاستهای نظامهای گوناگون موجود عالم را اتخاذ و به مورد اجرا درآورد. ایسن مسأله، زمانی شکل غامض و پیچیده به خود می‌گیرد که در مقوله سیاست خارجی و نحوه ارتباط نظام با سایر ملل و دول، وارد می‌شود. موضوع اینست: اصول سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران چیست؟ چگونه می‌توان مبنی بر این اصول با کشورهای و ملت‌ها ایجاد ارتباط نمود؟ و ابزار پیاده کردن چنین ارتباطی مبتنی بر آن اصول کدام است؟

اصول سیاست خارجی

شاید کمتر کسی باشد که از اصول تبیین شده توسط امام در زمینه سیاست خارجی نظام بی اطلاع باشد. به اجرا درآمدن این اصول طی مدت قریب به دوازده سال و توفیقاتی که از این ناحیه نصیب انقلاب و نظام گشته همگان را نسبت به صحت این اصول و مبانی، مطمئن ساخته است. تأکید و پایمردی بر این اصول از جمله وظایف و فرائض محسوب می‌شود که به گردن رهروان راه امام و تداوم دهندگان خط امام و اسلام ناب محمدی (ص) قرار دارد. بخشی از این اصول عبارتست از:

همانگونه که در سلسله مباحث پیرامون رهنمودها و اوامر امام خمینی (سلام الله علیه) در مورد مسائل گوناگون اعتقادی، فرهنگی و سیاسی اشاره شد، مقلدین و پیروان راه و فکر ایشان در هیچ زمینه‌ای دستشان از اصول و مبانی صحیح در آن رابطه خالی نیست، زیرا امام با تکیه بر بیش الهی خویش در تمامی زمینه‌ها نظر اسلام ناب محمدی (ص) را صریحاً بیان نموده و تکلیف پیروان این اسلام اصیل را روشن کرده و به عبارت دیگر حجت را بر همه تمام ساخته و فصل الخطاب را در بسیاری از زمینه‌ها اعلام نموده‌اند. آنچه که باید در این ارتباط وجهه همت مقلدین راه و فکر امام قرار گیرد مذاقه، تأمل و تدبیر صادقانه درباره رهنمودها و اوامر و نواهی آن حضرت و تسلیم محض در برابر اصول و معیارهای روشن و خدشه‌ناپذیرش می‌باشد. یکی از مواردی که در این مقال به صورتی گذرا بدان اشاره می‌گردد اصول و معیارهایی است که امام در خصوص سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران و نیز دستگاه اجرایی آن یعنی وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌ها، عنوان نموده‌اند.

طرح بحث در این زمینه با چنین مقدمه‌ای آغاز می‌شود که:

«شک نباید کرد که انقلاب اسلامی ایران از همه انقلابها جداست، هم در پیدایش و هم در

جهانخواران با چگونگی حضور انقلاب و نظام در معادلات بین المللی است. در حقیقت انقلاب اسلامی می خواهد به کشورهای صادر شود که اغلب دولتهای آنها دست نشاندگان و مزدوران قدرتهای سلطه گردند و بیداری ملتها را که مخالف منافع اربابانشان می باشد تحمل نکرده و به مقابله با آن برمی خیزند. بهرحال یکی از محورهای استراتژی انقلاب و نظام ما که سیاست خارجی می بایست برای رسیدن به آن و تحققش تلاش نماید، به فرموده امام، اینست:

«ما این واقعیت و حقیقت را در سیاست خارجی و بین المللی اسلامیان بارها اعلام نموده ایم که در صدد گسترش و نفوذ اسلام در جهان و کم کردن سلطه جهانخواران بوده و هستیم. حال اگر نوکران آمریکا نام این سیاست را توسعه طلبی و تفکر تشکیل امپراطوری بزرگ می گذارند از آن باکی نداریم و استقبال می کنیم».

به عبارت دیگر:
«ما در صدد خشکانیدن ریشه های فاسد صهیونیسم، سرمایه داری و کمونیسم در جهان هستیم. ما تصمیم گرفته ایم به لطف و عنایت خداوند بزرگ نظامهایی را که بر این سه پایه استوار گردیده اند نابود کنیم و نظام اسلام رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم را در جهان استکبار ترویج نمائیم و دیر یا زود ملت های در بند، شاهد آن خواهند بود».

تذکر این نکته در زمینه تدبیر پیرامون بیانات و پیامهای امام راحل همان خمینی کبیر (س) ضروری است که نیابتی به سادگی از کنار الفاظ و عباراتی که ایشان بکار برده اند، گذشت و آنها را کلماتی تلقی کرد که یک ادیب برای رعایت آئین نگارش و زیبایی کلام مورد استفاده قرار می دهد هرگز اینطور نیست. اولیاء الهی هیچ حرفی را بیمورد و نابجا بکار نمی برند حتی سکوت آنان در قبال مسأله ای حکایت از رهنمودی در آن زمینه به همراه دارد چه رسد به

آنکه سخنی در آن باره به صورتی روشن بر زبان آرند یا بر قلم مبارکشان جاری سازند. از این نظر دقت در وجود کلماتی نظیر: «شک نباید کرد که»، «هرگز»، «باید»، «برای همیشه»، «به یقین»، «واقعیت اینست»، «... و دهها و صدها عبارت اینچینی در سخنان و نوشتجات امام، موجبات دستیابی پیروان اسلام ناب محمدی (ص) به اصول و مبانی خدشه ناپذیر و لایتغیر خط امام را فراهم می سازد. تنها در این صورت است که قادر خواهیم بود محکمت و اصول راه امام را از تشابهات و مسائل مربوط به مقطع زمانی خاص، جدا ساخته و تمیز دهیم. بنابراین یکی از محکمت خط امام در سیاست خارجی، اصل صدور انقلاب می باشد.

۲- نه شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی
از دیگر اصول سیاست خارجی اعتقاد و اجرای اصل «نه شرقی نه غربی» است. روشن بودن این موضوع که هویت نظام جمهوری اسلامی و فرق بارز آن با دیگر رژیمهای عالم، بستگی مستقیم به اعتقاد و التزام نظری و عملی مسئولین و دست اندرکاران این نظام اسلامی به چنین اصلی دارد، بر کسی پوشیده نیست. فلذا به جهت تأکید، جملاقی از امام در این زمینه، آورده می شود:

«بر هیچیک از مردم و مسئولین پوشیده نیست که دوام و قوام جمهوری اسلامی ایران بر پایه سیاست «نه شرقی و نه غربی» استوار است و عدول از این سیاست، خیانت به اسلام و مسلمین و باعث زوال عزت و اعتبار و استقلال کشور و ملت قهرمان ایران خواهد بود».

«شعار «نه شرقی نه غربی» ما، شعار اصولی انقلاب اسلامی در جهان گرسنگان و مستضعفین بوده و ترسیم کننده سیاست واقعی عدم تعهد کشورهای اسلامی و شورهای است که در آینده نزدیک و به یاری خدا اسلام را به عنوان تنها مکتب نجات بخش بشریت می پذیرند و

دژه ای هم از این سیاست، عدول نخواهد شد... به طور قطع و یقین، پشت کردن به این سیاست بین المللی اسلام، پشت کردن به آرمان مکتب اسلام و خیانت به رسول خدا و ائمه هدی است و نهایتاً مرگ کشور و ملت ما و تمامی کشورهای اسلامی است و کسی گمان نکند که این شعار، شعار مقطعی است که این سیاست، ملاک عمل ابدی مردم ما و جمهوری اسلامی ما و همه مسلمانان سراسر عالم است».

«در ذهنتان همیشه این باشد که این شرق و غرب دشمن ما هستند و هر چیزی که اوبه ما بدهد دشمنی است که برای هلاکت ما به ما می دهد و ما باید کاری بکنیم که دشمنان را پیش دشمنان دراز نکیم».

«ملت عزیز ایران! شما شرق تجاوزگر و غرب جنایتکار را به وحشت انداخته اید، هیچگاه با هیچ قدرتی سازش نکنید که یقین دارم نمی کنید و هر کس در هر مقام که خیال سازش، با شرق و غرب را داشت، بس محابا و بدون هیچ ملاحظه ای، او را از صفحه روزگار براندازید که سازش با شرق و غرب، خود باختگی است و خیانت به اسلام و مسلمین است».

«به شما برادران مؤمن عرض می کنم اگر ما با دست جنایتکار آمریکا و شوروی از صفحه روزگار محو شویم و با خون سرخ شرافتمندانه با خدای خویش ملاقات کنیم، بهتر از آن است که در زیر پرچم ارتش سرخ شرق و سیاه غرب، زندگی اشرافی مرقه داشته باشیم و این سیره و طریقه انبیا، عظام و ائمه مسلمین و بزرگان دین مبین بوده است و ما باید از آن تبعیت کنیم».

(و مبتدأه سیاسی الهی)

۳- مبارزه آشتی ناپذیر با آمریکا
یکی از اصول خدشه ناپذیر خط امام مبارزه با آمریکاست. در این مقال، قصد بر این نیست که بقیه در صفحه ۵۰

تقریباً منحصر به ایرانیان است. حال چرا ما در داخل تسهیلاتی را فراهم نکنیم که حاجی حریصانه به بازار مکه و مدینه روی بیاورد و همچنین سایر کالاهایی که تهیه آنها برای حجاج در کشور خارجی دشوار است و خواه ناخواه به تهیه آنها نیاز دارد.

۲- حمل کالاهای تجاری به حج

از سوی مسئولین حج و مدیران و روحانیان به حجاج تذکر داده شود از حمل کالا برای چند ریال سود مبتذل و خرید و فروش در کوچه و بازار عربستان بپرهیزند و در گمرک از حمل اینگونه اشیاء جلوگیری شود که برای نسل انقلابی و امت بزرگ و آبروی نظام ما جدأ زننده و زیان بار است که حاجی در بازارها راه بیفتد و بسته های آلوده خشکه و زعفران را در دست بگیرد و تسبیح و انگشتر بفروشد در حالیکه مسلمین از نقاط مختلف ایرانیان را می شناسند و از آنها توقع چنین حرکات مبتذلی را ندارند.

۴- نوع لباس و پوشش برای حجاج

از جمله تذکرات، نوع لباس حجاج ایرانی است که می توان آن را با یک برنامه حساب شده تنظیم و هماهنگ ساخت و از بانوان و آقایان حجاج خواست از یک فرم لباس سنگین و متناسب استفاده کنند بخصوص خانمها آنقدر چادرهای جور و واجور نپوشند و به بازار و مسجد الحرام و مسجد النبی بیایند که بعضاً حفاظ آنها نیز قابل خدشه است. اگر نوعی لباس یکساخت و ساده و متناسب برای کوچه و بازار به بانوان از قبل پیشنهاد شود تهیه آن مشکل نخواهد بود و در حین سفر نیز توصیه شود رعایت پوشش مورد نظر دقیقاً به اجراء در آید و همچنین در مورد آقایان که مثلاً با پیژامه در ملاعام و مساجد و خیابانها ظاهر نشوند. بطور خلاصه فرم لباس برای حاجی و حاجیه که همواره مورد بحث بوده جای آن دارد به طور جدی مورد توجه قرار گیرد و از هم اکنون برای حج و عمره مدنظر باشد.

۳- خرید لوازم منزل و کالای لوکس

از سوی وزارت بازرگانی تسهیلاتی فراهم شود تا کالاهای مورد نیاز مردم تهیه و در حد وفور در اختیار آنها قرار گیرد که حاجی دلار بکشد و چهل تومانی به کشور سعودی نبرد و کالای گران قیمت خریداری کند و یا زحمت و اضافه بار به کشور حمل کند و روح عبادت و حضور قلب خود را به پای این نوع کالاها فدا کند و با بیماری و گرما زدگی به وطن باز گردد می دانیم که حمل لوازم برقی و یخچال و رادیو و تلویزیون و امثال اینها

به امید آنکه با برنامه ریزی دست اندرکاران و همکاری حاجیان سیمای حج ابراهیمی با جلوه خاص معنوی و انقلابی خود بهتر از گذشته به نمایش گذاشته شود.

بقیه از امام خمینی (س) و سیاست خارجی

در تبیین اصول سیاست خارجی نظام و انقلاب غیر از سخن امام مطلبی آورده شود لذا تنها به این نکته اشاره می گردد که برخی افراد منتقد در نظام ما بعضاً اظهاراتی در ارتباط با موضوع آمریکا و لزوم درک موقعیت جهانی بلا منازع! بودن این قدرت مخوف عنوان کرده و می کنند. البته همه آنها معتقد به مذاکره و معامله مستقیم با شیطان بزرگ نیستند منتهی تصور می کنند اگر انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی ایران را انقلاب و نظامی بی خطر و بی دردسر معرفی نمایند و اعلام کنند که نسبت به سلطه طلبی ها و تجاوزگریهای آمریکا و دیگر دشمنان بشریت غیر از اعتراضی تبلیغاتی، عکس العملی نشان داده نخواهد شد! شیطان بزرگ دست از سر کشور و نظام ما برخواهد داشت و می توانیم یک زندگی آرام و بی دغدغه، برای مردم فراهم

این دشمن کینه نوز مستضعفین جهان، با آن مبارزه آشتی ناپذیر دارد».

(۶۰/۶/۱۶)

«ملت‌های مسلمان باید بدانند که ایران کشوری است که رسماً با آمریکا می جنگد».

(۵۹/۶/۲۱)

«مسلمانان جهان با همراهی نظام جمهوری اسلامی ایران، عزم خود را جزم کنند تا دندانه‌های آمریکا را در دهانش خرد کنند و نظاره گر شکوفانی گل آزادی و توحید و امامت در جهان نبی اکرم باشند».

(۶۶/۵/۶)

بنابراین مبارزه آشتی ناپذیر با آمریکا، یکی دیگر از اصول سیاست خارجی نظام محسوب می شود.

ادامه دارد

نمائیم. اینان خوی و سرشت آمریکا را نشناخته و انگیزه سازش ناپذیری امام دو برابر این بُت بزرگ قرن را ادراک نکرده‌اند. ایشان نمی دانند یا نمی خواهند بدانند که:

«آمریکا محدود نیست آمالش به یک کشور و دو کشور، او هرجایی را می خواهد که تحت سیطره اش باشد».

(۶۱/۶/۱۴)

از این روست که امام مسلمین و مستضعفین جهان را به مبارزه ای تمام عیار و آشتی ناپذیر با آمریکا فرا می خوانند و جمهوری اسلامی ایران را نظام و کشوری اعلام می نمایند که هیچگاه با شیطان بزرگ سازش نکرده و تا نابودی آمریکا و افتابش به مبارزه ادامه خواهد داد:

«جهان باید بداند که ایران راه خدا را پیدا کرده است و تا قطع منافع آمریکای جهانخواه،